

בשעה 11 בערב, ביום א' ה'5 באפריל 1970, הודיע קריין טיורי ישראל, בראש מהדורת החדשות, בקול נוגש: "הד"ר נחום גולדמן מסר לממשלת ישראל שהוא הוזמן לפגישה עם נשיא מצריים בקאהיר. ממשלת ישראל סירבה להתיר פגישה זו."

ההודעה הרשמית, הבלתי-רשמית, זינקה את הארץ. התגובה הפזנטאנית הכללית דיתה: "זה לא ייתכן!"

הודעה דרמטית אחרת, לא פחות פתאומית, אך פחות בלתי-רשמית, שודרה בליל שבת, כעבור ארבעה חודשים. היא הודיעה על כניסת הפסקת-האש לתוקפה בחצות אותו לילה, ה'7 באוגוסט 1970.

שתי ההודעות היו שיאי תש"ל.

החלטה הרת-אסון

בפרוץ השנה, לא העז איש לחלום על כך שבהמשכה ישתתפו התותחים לאורך תעלת-סואץ, וכי ייווצרו ונה התנאים המדיניים להסדר-שלום.

שום שנה לא התחילה בצורה קודרת יותר. אחרי האינטרמצו של הבחירות שלא שינו יבר, והקמת הממשלה שלא היתה שונה מקודמתה, חזרה הארץ לשיגרת המלחמה — מלחמה ללא שינוי, ללא תוחלת, ללא תכלית, עם הסלמה אוטומטית הדרגתית.

עם גבור הסדר, ציונה משה דיין להפעיל את "העונש הסביבתי" לפוצץ חלק גדול מכפר תלחול, ורחוב שלם בעזה. גמאל עבדאלנאצר איים ב"ים של דם, שמיים של אש" אם לא תקבל ישראל את החלטת מועצת-הבטחון. אנשי-צפרדע מצריים הסביעו אוניה באילת, פידאיון התנקשו בנוסעי אל-על במינכן וביצעו רצח המוני בנוסעי מטוס פנ"פ-אייר בשמי שחייץ.

בנוסף גייסם בונה, הבריחו ישראלים את ספינות-הטילים מנמל שרבורי, שעה שיחידות צה"ל הרימו — פשוטו כמש" מעו — מיתקן ראדאר מצרי שלם, ולאחר מכן כבשו את האי שדואן.

לפני כן קיבלה ממשלת ישראל — בשקט וללא פירסום — החלטה גורלית, ששינתה את ההיסטוריה של המרחב.

האיסטראטגיה החדשה נקראה "הפצצת מצריים בעומק". מעולם לא נתקבלה החלטה גורלית יותר,

בשיא כדשת גולדמן: אפג'נים אנוסים לפרוץ לביתה של ראש-הממשלה

נאצר עצמו, לשימתתם הרבה של המוני ישראל, נפוצה בקאהיר הבדיחה הבאה:

עבדאלנאצר יושב ליד שולחן עבודתו, מול מזכירו. מטוס עובר במרחק של כמה מטרים מעל לגג הבית, ברעש עצום.

עבדאלנאצר: בראבו, חיל-האוויר שלנו! **המזכיר:** לא, אדוני הנשיא, זהו מטוס ישראלי.

עבדאלנאצר: אם כן, נרוץ למיקלט!

המזכיר: אין צורך, אדוני הנשיא. הוא רק מצלם.

עבדאלנאצר: אה, מצלמים (מיישר את העניבה שלו).

לפתע יצא עבדאלנאצר לביקור חטוף במוסקבה. החר צאות לא איתרו להתגלות. היחידות הצבאיות המיבצעיות הראשונות של ברית-המוצות — צוותות של טילי קרקע-אוויר — הופיעו במצריים. נשיא מצריים קרא לצבא הסוב-ייטי לקבל על עצמו את ההגנה על שמי מצריים. במקום נפילתו הצפויה של נאצר, באה המעורבות הסובייטית. חכמים לאחר-מעשה" כמו משה דיין, ניסו לטעון לאחר מכן שהצבא הסובייטי היה מופיע במצריים גם לולא הופ-צצה בעומק. אין זה בטוח כלל. נשיא מצריים, שהקריש

בה בעבר, היא נבעה מן האמונה שאפשר להכניע עם על-ידי הפצצות, לשכנעו בשסה מפוצצת זו להפיל את ממשלתו. המישטר הנאצרי נראה חלש, וממשלת ישראל קיחתה כי חשיפת ערוותו האחרית תביא להפלת מנהיגו. היתה זאת מחשבה פשטנית, שטחית עד להדהים. כי:

● **הנסיון ההיסטורי הוכיח כי מעולם לא נשבר מוראל של עם על-ידי הפצצות.** להיטך: כמעט תמיד חישלו ההפצצות את העם הנפגע, איחדו אותו סביב ממשלתו.

● **עבדאלנאצר היה ונשאר — כפי שהוכח לאחר מכן — המדינאי הערבי היחיד המסור גל לצעוד בדרך לשלום.** כל יורש אפשרי שלו היה גרוע יותר לישראל.

● **חשיפת חוסר-האונים של מצריים באוויר היתה מוכרחה להביא לתוצאה שונה לגמרי — חזמנת כוח זר.** וזהו, כמובן, מה שקרה.

מאוחר יותר פירסמה גולדה מאיר את הוידוי המועזע שאף אחד משרי ישראל לא השמיע נימוק אחרון זה —

כדי שנת המל"ם

את כל נעוריו לגירוש הבריטים ממצריים, ארץ שונאת זרים מטיבעה, בוודאי לא שש להכניס לארצו צבא זר אחר. **הפצצות-העומק הן שהכריחו אותו. אילו פלש צה"ל לעומק מצריים על פני הקרקע, בוודאי היתה מושגת אותה תוצאה.**

הופעת הטילים הסובייטיים, ובעיקבותיהם טייסי-הקרב שנשלחו להגן עליהם, היו אזהרה ברורה לממשלת יש-ראל: ברית-המוצות לא תניח לעבדאלנאצר ליפול, תגן על מישטרו בכל הכוח הדרוש.

ברור היה כי המשך המלחמה יביא בהכרח לעימות צבאי ישראלי-סובייטי.

אותה שעה זועזעה עמדת ישראל בעולם על-ידי שני מאורעות מחרידים. פצצות ישראליות נפלו על מיפעל תעשייתי אורחי באכד-ועבל, קטלו פועלים רבים. פצצות אחרות נפלו על קבוצת-ילדים, בבית-ספר או מועדון שלא ניתן היה לזהותו מראש מן האוויר.

שני המאורעות נבעו מטעויות, אך שיטת ההפצצות לעומק הפכה טעויות אלה לבלתי-נמנעות. ישראל התחילה להופיע בעיני העולם כמדינה שוחרת-מלחמה, נוקשה, דבקה בשטחים כבושים, מפעילה מכונת-מלחמה אכזרית.

דעת-קהל בינלאומית זו קבעה, כעבור שבועות מעטים, את האקלים הציבורי שבו נתקבלו החלטות בינלאומיות.

„גלובאליזציה"

הפצצות-העומק הביאו את החיילים הסובייטיים. בכך הכניסה את המלחמה כולה לשלב חדש לגמרי. משה דיין קרא לזה „סובייטיזציה". הגדרה זו היתה מוטעית, כמו רוב ההערות המדיניות של משה דיין. ההגדרה הנכונה היתה: „גלובאליזציה."

(המשך בעמוד 10)

• גורמים מעטים מאד בישראל הזהירו בפני האפשרות של התערבות צבאית סובייטית לפני מעשה. ביניהם: העולם הזה וד"ר נחום גולדמן.

החשוב והסביר ביותר — בשעה שנתקבלה ההחלטה. **השיקול שההפצצות יביאו להתערבות צבאית סובייטית כלל לא עלה ליד שולחן הדיוי נים בשעה שנתקבלה ההחלטה ההיסטורית.**

עניבה וטיילים סובייטיים

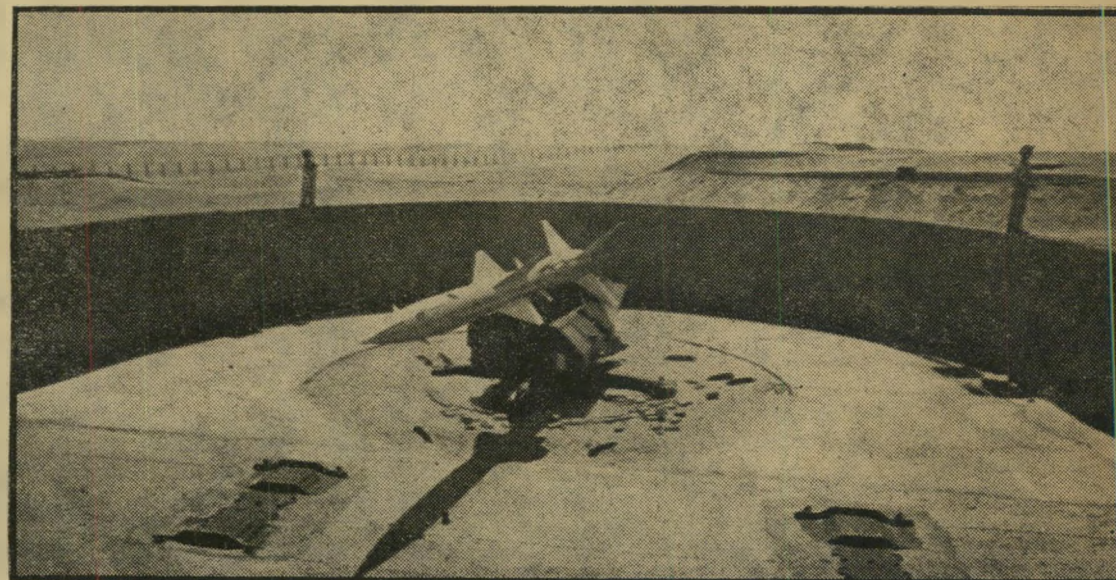
השבועות הראשונים של ההפצצות לעומק גרמו סיפוק עמוק בישראל. חיל-האוויר שלט בשמי מצריים, וזו נשארה ללא כל הגנה. כאשר מטוס ישראלי „גילח" את ביתו של עבדאל-

מתוך הנחות מוטעות יותר, בקלות-ידעת רבה יותר.

המטרה המוצהרת היתה עלובה. מאחר שנשיא מצריים הכריז בשנה הקודמת על „מלחמת התשה", נועדו ההפצ-צות, כביכול, להחליש את הפוטנציאל הצבאי של מצריים. אולם מצריים היא רחבת-מדים, ולחיל-האוויר של צה"ל אין כושר-הפצצה ניכר. הוא הוקם כדי להשמיד את חיל-האוויר של היריב, לא כדי להשמיד את מיפעליו.

המטרה הבלתי-מוצהרת היתה להפיל את גמאל עבדאלנאצר.

היתה זאת טעות קלאסית, שמדינאים רבים בעולם שגו

טילים סובייטיים במצריים: תוצאת ההחלטה של ההפצצות לעומק